

Nro. 41.

**A FELS. R. TSASZARNAK ÉS A KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.**

*Költ. Bétsőben Kedden: Novembernek 18-ik napján,
1799-ik éjztendőben.*

Hadi Történetek.

I. Olaszországban.

Három fő részekre osztják fel a' Geografusok Európának ezt a' szép, és termékeny kertjét, ugymint Felső, Középső és Alsó Olasz Országra. A' Felsőhöz: a' Szabaudiai, Piemonti, Montferrati, Maylandi, Mantuai, Pármai, Piacenzai, Quastalli, Módenai, Mirandolai, Massa di Carrarai 's Monacoi herczegségek, a' Velencei S'átusok, a' Genuai Respublika és a' Szardiniai sziget számláltnak; a' Középsőhöz: a' Római Statusok, a' Toszánai nagy herczegség, a' Luckai és S. Marindó

kis Respublikák, és az úgy nevezett *Stato degli Presidii*, az az, azok a' Római és Toskánai városok, a' melyekben hajdan szüntelen való katonai őrizetek tartattak; az *Alsóhoz: Nápoly 's* Siciliai Országok, és az ezek körül fekvő ligetek. (Olly véggel botsájtottam ezen kis Jegyzést előre, hogy a' mostani háborúnak historiájában elő fordúlt, és ezutánis említendő tartományoknak és városoknak fekvései minden Erd. Olvasóinknak tudtokra lehessenek.

A' közelebb múlt pénteken esteli 8. órakor ki adattatott, különös tudositásnak reánk nézve igen örvendetes a' foglalatja. — Az Olasz Országai Cs. K. armádiának mostani kormányozó fő vezérje B. *Melas* lovasság Generálissa ollyatén jelentést küldött egy *d'Albeck* nevű, Stuart Regimentjéből való Kapitány által, *Ronchi* fő hadi szállásáról ide, hogy minekutánna ő egy néhány pionok által tudositatott volna arról, hogy az ellenségnek telyes szándéka lett volna az alatta lévő truppoknak meg támadására, és mozdulásaiból is azt lehetett volna észre venni, hogy armádiánknek jobb szárnyát meg kerülni, 's minden *Turinnal* való egyességét ketfelé vágni igyekezik: ő, tudniillik *Melas* fő vezér egész erejét a' jobb szárnyára vontá, és hogy bellyebb tsulhasa az ellenséget, magát vissza húzván, *Fossano* és *Marenne* közt (a' Piemonti herezegségben a' *Stura* vize mellett) telepedett le, és *Mondovit* is által engedte az ellenségnek.

Félelemre magyarázván az ellenség *Melas* fő vezérünknek ezen cselekedetét, utánna ment, *Fossanónak* külső városait és *Saviglianót* November, 3-ikán el foglalta; de azokat sokáig nem bírhatta, mivel mingyárt a' következő napon, a' már előre ki rendelt celonnékat, avagy osztály seregeket vezérjeink a' Francziák ellen ki indit-

vám, Ott F. M. Lajtinánt az elsőt Marenneből Saviglianóhoz; a' 2-ikát Mitrovszky F. M. L. hasonlóképen oda; a' 3-ikát Elsnitz F. M. L. Fossanóhoz és Genolához vezették; Gottesheim Generál Major pedig a' Fossanóban volt katona őrizettel Morozzo és Madalena helységeket tettetőképen megtámadván, időt nyert arra, hogy Ott és Mitrovszki Generalisaink Saviglianót el foglalhassák, 's azután az ellenség bal Izárnya ellen mehessenek.

Az ellenséges ármádiának a' dereka Valdiggioba gyűlvén ölvé, Saviglianónak el foglaltatása után, egy osztály seregetskét parantsoltatott Ott F. M. L. Genolába küldeni, maga pedig a' vezérlésére bízott colonnének nagyobb részével Valdignascóba menni, olly véggel, hogy a' Fr. ármádiának Valdiggio mellett állott bal szarnyát támadná meg. Ugyan akkor Gen. Gottesheimra a' vala bizva, hogy foglalatoskodtassa az ellenséget, és hogyha munkáiban boldogúna, jobb Izárnya ellen forditaná hadi erejét.

Mihelyest Novamber 4-ik napjának reggelén, Marenneből Saviglianól mellé márfirozott Ott F. M. L., leg ottan azon osztályára bunkant az ellenségnek, a' melly Marennet el venni szándékozott, és mingyárt ölvé tsaptak, 's mérgessen viaskodtak egymással. Mind a' két rész ki akarta egymált helyéből mozdítani; de végre még is győzött Ott F. M. L. hadi böltsége, 's az alatta lévőknek vitézsége, ki mozdították helyéből az ellenséget, de ez rendesen, és szüntelen való maga védelmezése közt hátrálván, nem előbb, hanem 10 órakor lehetett Saviglianót vissza venni. —

F. M. L. Mitrovszky is olly tsendességgel márfirozott St. Lorenzóból Saviglianó alá, hogy elein-

te fonki se vette ötöt élfzre, és így az ellenség háta megé menvén kéntelen vólte ez magát egészlen hátrabb vonni, másként egész colonnéja el fogattatott vólna; de így is 320 emberei elfekfogságukra. — Baró *Elsnitz* és *Gottesheim* Generalisokkal fokáig tusakodtak *Koffanó* mellett a' Francziák, úgy annyira, hogy három izben is visszanyomták truppjainkat; de ezek mind annyiszor ismét meg támadták őket, de még így sem vehettek vólna rajtok diadalmat, ha az *Ott* és *Mitrowsky* Generalisok *Saviglianót* el nem foglalták, 's nekik segítségére nem mentek vólna.

Igy lévén a' dolog, *Ott* F. M. L. a' nékie adott parantsolat fzerént *Valdignascon* kerelztül *Valdiggióba*. *Mitrowsky* Generalisunk pedig *Genolaba* marfiroztak, 's dél után 2 órákor egyenlő szivvel és erővel meg támadták a' Francziákat; a' kik minden óldalról körül vétetteknek lenni látván magokat, vissza indultak *Centale* felé, és noha hátrálások közben is gyakorta tsatáztak az őket nyomon üzött truppjainkal, mindazáltal mindenkor diadalmat vettek rajtok vitéz katonáink.

Ezen egymás után következett külömbkülömbféle tsatákban 1800 embereket fogták el győzedelmes seregeink. *Ott* F. M. L. egy osztály seregetskét küldött *Villafalethez*, rész fzerént ármadiánk jobb szárnyának fedezésére, rész fzerént pedig az ellenség hátrálásának meg akadályoztatására, de ők már akkor jobbadon, mind *Cunea* alá húzták magokat. — Az egymással való viaskodásnak egyedül az éjjel vetett véget, és a' mi egész ármadiánk, néhány osztály seregeket kivéven, *Centale* mellé gyüllöt öfzve, és az ejtőszakát is ott töltötte el. Azoóban erős agyú durogás hallatván hátrulól *Savigliano* környékéről, 's elly gondolkozásba ejtettvén vezérjeink,

hogy a' *Susa* völgyéről jött 3000 főből álló Fr. colonne akarja magát *Savigliano* mellett az ellenséggel öfzve kaptcsolni, a' minthogy meg lémsalatkoztak vélekedésekben; mingyárt vissza fordult G. M. *Somariva* 4 bataljonnal, hogy az ott maradt gyalogsággal és lovallággal magát öfzve kaptcsolva az ellenséget vissza űzze, 's bátorsággal tegye ármadiánkat hatruról. A' minthogy tökéletesen végbe is vitte említett derék Generálisunk a' reá bízott dolgot, bátrán meg támadta 's hátra verte a' már *Savigliánóig* és *Mareneig* előre nyomult *Francziaságot*, 's 400 embert ejtett közzülrök rabságra.

Még azon a' napon meg tétettek a' rendelkezések az eránt, hogy mivel *Morozzoban* még addig is erőssen tartotta magát *Gottesheim* Generálisunk ellen az ellenség, és arról is bizonyossan tudósították a' Fr. dezertorok fő vezérünket, hogy egy *Francia* colonne tanyázzon *Ronchi* mellett, az *Ott F. M. L.* colonnéja *November 5 ikén Reuchit* attackirozza, az *Elsnitz F. M. L.* osztály serege *Morozzót* támadja meg; ellenben *Mitroufzky F. M. L.* továbbá is *Centale* alatt maradjon, az említett két osztály seregek marhározzanak fedezésére, az ellenségnek, hogyha valami képen meg támadná azokat, meg tartóztatására. De az is el végeztetett, hogy azon időben, *armadiánoknak* dereka *Montenara* és *Castelletto* mellett a' *Stura* vizén által költözzön, 's verje vissza az azon oldalán tanyázott ellenséget. — *Ott* és *Elsnitz* Generálok tzerentsellen végre hajtották a' magokra vállalt dolgot *Ronchi* és *Morozzó* mellett, az elsőbb 600 *Francziát* el is fogott, hanem a' többi, közel lévén hozzájuk a' *Cuneoi* erősség, oda futott. — A' *Morozzó* mellett tanyázott ellenséggel, a' ki *Cuneohoz* el nem futhatott, minden fegyverét le rakatta *Elsnitz* Feldmarschall-Lajánant, és azok közzül, a' kik a' *Stura* völgy-

ben futván azon folyó vizen által akartak úszni, mintegy 400-an a' viz fenekén találták sirjait, 300-an pedig amazoknak szomorú példájuk által meg rettentetvén, fogságra vinni engedték magokat.

Illyen vége lön ezen reánk nézve igen szerentsés tsatának, és e' két napon, ugymint, November 4. és 5-ik napjain, 1 General-Adjutant, 70 Stabalis és fő tiszte, 's mintegy 4000 embert fogtak el, és 4 ágyút nyertek győzedelmes seregeink. Ezen kívül, közel 4 vagy 3 ezeren is hullottak el és kaptak sebet a' Francziák között. — Részünkről 15, vagy 16 százra tétetődik a' veszteség, a' kik között volt Adorján Generalisunk is, a' ki egy apró fegyverből való golyóbissal agyon lövetvén, a' tsata piaczon maradt. — Az el futott ellenséget, a' Stura bal partyán Gottesheim; a' Mairói völgyben Lattermann; a' Génuai völgyben Ott; 's Cuneo környékén Elsnitz Generalisaink parantsoltattak üzni, és eleve olly rendelések tétetődtek, hogy ha valahol meg állapodni, 's truppjainkal szembe szállani mérefzlett volna az ellenség, könnyen öfzve kaptsolhatták volna magokat nevezett Generalisaink.

Bővebb tudositást fog ezen szerentsés történetekről Mélas fő vezér küldeni, 's azon derék hadi tisztyeinket, a' kik ekkor magokat meg különböztették meg nevezi. Addig is nagyon magasztallya Zach Generalist a' General-Quartiermeister Stabtól, Ott, herczeg Lichtenstein, Elsnitz, Mitrovszky Bellegarde, Gr. Pálffy és Somariva Generalisokat, és Pest Obristsajtinantot, 's azt jelenti, hogy az ellenség nagy veszteségét kiváltképen lovas seregeinknek és kártátsunk tüzeinek lehet tulajdonítani.

II. A Rénus környekéről.

Petrasch F. M. Lajtinántnak, *Feldkirchenből*, a' folyó hólnapnak 8-ikán ide küldött jelentése szerént, mihelyt értésére esett az az ellenségnek, hogy *Károly Kir.* fő herczeg egynéhány batallion gyalogságot küldött volna a' *Graubündenben Lin-*
ken F. M. L. vezérlése alatt lévő osztály seregek segítségére, leg ottan oda hagyta azon tartománynak *Ratzins* és *Bonaduz* helyiségei mellett lévő tanyáit, által költözött a' Rénusnak felső vagy *innenső* ágán, el rontotta maga után a' hidakat, 's hátrabb vonta magát *Kunkels* felé. — Ezek után mingyárt el foglaltatta *Linken* Generalisunk az ellenségnek el hagyott tanyáit, 's egy gyalogságból álló sereget állítatott ki *Splügen* mellett őrizetre, a' honnan egész *Ilanz*ig ki mennek vitézeik portazásra. —

Károly Kir. fő herczegnek *Doneschingai* fő hadi szállásán *November 5-iken* költ tudósítása szerént, az előtt 4-ed nappal, ugyanint *November 2-ikán*, jókor reggel, *Gr. Meerfeld* Generálisunknak minden forposztyait, az az, külső őrálló vitézeit meg tamadta az ellenség, és *Auenheimen*, *Neumühlen* *Eckertswihren* és *Goltschieren* által is nyomta, hanem hogy nevezett Generálisunk több truppokat gyűjtván őszve, nemtsak meg verte, hanem egészen a' *Kéhli* fániczokig vissza üzte őket. — A' tsata piacon maradt sok hóltakon kívül, 213 köz embert, és 5 hadi tilztet fogott el győzedelmes népünk, a' kiket az el hullott *Frantziákkal* őszve szamlálván, könnyen reá ment 800 emberre a' veszteségek. A' nevezett General 120—130 el hullottakra és sebbe estekre telzi a' mi vesztesegünket.

Ezen alkalmatossággal, a' mint *Gr Meerfeld* említi, *Löwenberg* és *Prohazka* Obersterek, *Gr.*

Westenrad és *Walmoden* Obrifflajtinántok, *Koslowsky* lovas kapitány és *Radeczky* fő hadnagy a' *Merfeld* Uhlanus regimentjétől, kiváltképen való módon pedig a' *Blankenstein* huzár Regimentjéből való Gr. *Nádasdy* Kapitány, és az említett Uhlanus Regimentbeli Gr. *Büszing*, igen derekassan vívelték magokat, a' kik között az elsőbb önkent egy Czug huzársággal *Auenhejm* mellett, az ellenség infanteriáját meg támadta, sokat öfzve aprított, 2 tiszet 70 köz emberrel együtt el fogott, az utolsóbb pedig a' *Marlenig* előre nyomúlt ellenséget hátul fogta, 's-magát *Koslowsky* lovas kapitánnyal öfzve kapcsolvau, egy részét öfzve vagdalta, 's végre 3 tiszet, és 150 köz embert fogságra ejtett.

Tegnap előtt, ugymint, *November 17-iken*, ismét egy különös tudósítást közölt a' Fels. Udvari hadi Cancellária a' Bécsi Publicummal, a' mellyben:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1) *B. Petrasch* F. M. Lajtinántnak *Feldkirchenben*, *November 10-ikén* költ levelének rövid foglalata adataik elő, hogy tudniillik, egész *Graubündenből* ki költöztek légyen a' Francziák, még pedig két fontos okokra nézve a) értékre esvén az, hogy *Ilanz* felé menni igyekezzenek truppjaink — b) hogy a' *Bellinzona* mellett áliott *Dedovich* Generálisunk *Dysentis* felé vette az útját. Ellenben avval tsábitották a' lakosokat, hogy ők azért hátrálnak 20 óránira vissza, mivel a' Császári 's Királyi, és a' Franczia armadiák közt szerzett 5 hólnapi fegyverfzűnésnek tizikkelyei arra kötelezik őket.

2) *Károly* Kir. fő herczegnek azon tudósítása adataik ki, a' mellyet e' folyó hólnapnak 17-iken kurir fővel ide érkezett lovas kapitány Gr. *Cotthek* hozott *Doneschingából* Ő Cs. Kir. Felsőgé-

nek, és ebben azon nevezetes tóta íratik le, a' melly *November 1. 2. és 3-ik* napjain, herczeg *Hohenloe* Gen-rál vezérlése alatt, a' Cs. Kir. és Francia armadiak közt Német Országnek Svéviai kerületjében történt. — Ezen tudósítás szerent, *November 1 ső* napján meg tamadván az ellenség *Bonigheim* mellett a' nevezett herczeget, kéntelen volt ugyan magát *Bittigheimon* kerelztül hátrább vonni; mindazáltal a' nevezett helység mellett lévő tetőkön számos forposztokat hagyván, az által fel tartotta *Görger* Generálissal való egyeiségét, egyfersmind egy *Commando* küldött a' *Neckar* vizének jobb partyára, olly végből, nogy egyeiségben lehessen *B. Szentkereszt*i derék Generálisunkal. Hasonló *commando* marfirozott *Bönnigenbe*, olly fel tétel, hogy a' környüállásokhoz képest költözne által *Marbach* mellett az említett vizen, rontaná el maga után a' hidat, és a' *Neckar* folyóviz mentében mar. firozna herczeg *Hohenloe* mellet; hanem már *Marbachban* az ellenségre bukkant ez a' *commando*.

November 2-ikán 5 batallion gyalogsággal 's egy *escadron* lovaságot küldött a' *Württembergi* uralkodó herczeg, *Hohenloe* herczegnek segítségére. Azon napon a' *Banátusi* Nemet batallion is hozzá ment *Károly* Lotharnigiai herczegtől, mellyek után a' *Bösigheimi*, és *Kleinfachfenheimi* környékeket el foglaltatta herczeg *Hohenloe* gyalogságának egy része által, a' másikkal pedig táborba szállott az *Enns* vizén túl *Bittigheim* mellett.

November 4-ikén egy 4000 főből álló sereggel ütött a' *H. Hohenloe* forposztyaira, vissza nyomta azokat a' *Bittigheimi* tetőkig, és minekutána ágyúit azokra fel vonatta volna, több seregeinket is meg támadta. Ekkor *H. Hohenloe* is által vonván a' több népét az *Enns* vizén, bát-

ran eleibe' ment az ellenségnek, veie bizváft öszve tsapott, és egy felől, a' szöllő hegyeken, és a' hegyek közt lévő utakon jobb szárnyába, más felől, a' *Löchgau* úton keresztülbal szárnyába, 's részszerént a' hátába is vágatott, meg futamtatta, *Erligheimig* üzte, a' hol ismét meg állapadván, és az ott lévő tetöket sok ágyúval és gyalogsággal meg rakván a' Francziák, újra ellenek ment, a' Fr. lovasságot izéllyel verte, kvaréba állott, 's magát vakmerőképen védelmező gyalogságát töbnire mind öszve apritatta, el annyira, hogy leg alabb 1200 ember maradt a' tsata 'piaczon. A' mi veszteségünk az ellenségéhez képeft tsak tsakelység vólt, és töbnire tsak sébbe esett lovakból állott.

Neu és *Lorcet* Fr. Generalisók is sebbe estek ezen alkalmatossággal, 17 fő tiszték pedig, és 697 köz ember el fogattattak. — Azon ellenséges truppoknak el kerítésekre, a' kik *Laufen* felé vonták magokat, hadi népének egy részét küldötte herczeg *Hohenloe*; de nem szinte ideje korán, mivel már akkor mind nyájau *Heilbronnba*, 's onnan *Sinzheimba* vonták magokat.

Nagyon magasztallya herczeg *Hohenloe* az ezen apró tsatákban jelenvólt Cs. K. truppoknak kivátképen pedig a' lovasoknak vitéségeket, a' kik tsudákat tettek azon napon, — Különöffen ditsiri *Kirchner* Obristlajtinántot, *Ottenfeld* lovas kapitányt, *Jarnier*, *Kranz* és *Fouk* fő hadnagyokat, 's *Wittib* Stzazsamestert az *Anspach* vasas Regimentjéből. Ez az utolsó 20 ki válalkozott köz emberrel együtt lovaikról le szálván, kardal 's piftollal attakirozta az erdőben bújt Fr. gyalogságot, 's 3 tisztet és 70. köz embert ejtett fogásra. — A' 13 ik dragonyos Regimentöl, *Egger* Oberstter, és *Bellut* lovas kapitány; a' Ferencz fő herczeg vasas serégéből *Pretsak* kapitány; a' Ba-

natusi Német batallionból *Rakieovich* Oberster igen ditsiretessen viselték magokat.

A' lovasság attakirozasának alkalmatosságával a' következők mutattak nagy vitézséget, ugymint *Wilhelmi* Oberster és *Wimpfen* kapitány a' Ferencz fő herczeg vasas Regimentjéből. Az ezen seregből való Kapitány *Hakelberg* a' Fr. gyalogságnak egyik kvarejába bé vágott, a' másikba pedig a' 13-ik dragonyos Regimentből való Kapitány *Sick*, 's mind a' kettőt öszve rontották. Nagy segítségekre vóltak ezeknek *Degelmann* Oberster a' Ferencz fő herczeg vasas Regimentjéből, és *Kirchner* Obriflajtinant az Anspachéből. — Végtére *Richine* és *Winter*, Ferencz fő herczeg Regimentjéből való fő hadnagyok is nem alacsony próbáit adták a' hadi mētterségben való esméreteknek és gyakoroltatásoknak.

A' Württembergi herczegi két nevezetes tiszteknek, ugymint *Phul* és *Sege* Generalisoknak, *Warnbüler* Kapitánynak és Flügel Adjutánsnak, *Hügel* fő hadnagynak és kvártélymesternek, *Scharfenberg* vadász Kapitánynak, *Pfuhl* granatéros hadnagynak, egy szóval, minden Württembergi Stabalis és fő tiszteknek, és seregeknek vitézi bátorságokat, és szolgálatra való nagy készségeket nagyon ditsiri a' nevezett herczeg Generál. — Utollyára Ö Cs. K. kegyelmességébe ajánlya *Wernhard* fel hadnagyot a' Ferencz fő herczeg vasas regimentjéből; *Bolza* Al-Hadnagyot az Anspachéből, 's maga Adjutansát *Raschko* fel hadnagyot a' Makkéből.

A' következett napon, ugymint *Norembor* 4-dikén Palatinatusi Oberster *Wrede*, egy batallion Palatinatusi gyalogsággal, és 2 escadron Cs. K. lovassággal meg támadta az *Obrigheim* mellett állott Francziákat, a' mely órában egy osztály

Uhlanusok a' *Neckar* vizén az ellenség sűrű tüzelése közt által úfztatvan, 3 óráig tartott viaskodások után meg futamtatták a' Francziákat, 's 1. tisztet, 61 köz embert el fogtak, sokat pedig le vagdaltak közzülök. Részünkről mind az el hüllottaknak, mind a' sebbe esteknek kevés vólt a' száma. A' fent nevezett Oberster tanúbizony-sága szerént Kapitány *Steirer*, és *Smolka* Hadnagy az Uhlanusok seregéből; és *Frank* Kapitány, 's *Gerhard* Hadnagy a' Palatinatusi batalhiontól nagyon meg különböztették magokat.

November 4 ikét követett éjjel, attól tartván az ellenség, hogy *Manheim*hoz való retiralasában el fogna szakasztatni; Pforzheimót el hagyta, a' midőn *Wrede* Oberster *Helmstedt*be bé men-vén, 20 embert fogott ott el a' Francziák kö-zül. (Ez a' *Helmstedt* a' Palatinatusi Val. Feje-delemségnek, *Heidelberg*től 2 mélföldre fekvő kis váraskája, 's különbözik, a' Braunsweig-Wol-fenbütteli herczegségnek szép, népes, és egy Uni-versitással is ékeskedő városától.)

Cs. K. Feldmarsal Lajt. *Károly* Lotharingiai herczeg, November 6-ikán meg kémléltetvén a' *Bretten*, és *Knittlingen* közt állott Francziákat, *Görger* Generál avantgardáját ellenek küldötte, a' mely őket meg is verte, *Brettenen* túl üzte, és egynéhány száz embert el is fogott közzülök. Mi igen keveset vesztettünk. Itten *Kuttalek* Kap.de kivált *Flödnig* Hadn. az *Albert* herczeg Ka-rabélyos Regimentjéből, és *Scheiblern* fő hadn. az Uhlanusok közzül jeles próbáitadták vitézsé-géknek.

Nov. 8-ikán *Bruchsal* ellen küldettetvén *Gör-ger* Generálisunk, 3 Colonnéra osztotta fel a' nékie adatott katonaságot, a' mellyek oda ruk-kolván tsak hamar ki üzték onnan az ellenséget,

a' kiknek *Langenbruckig* lett üzettetések után, egy osztalet küldött a' nevezett Geuerális a' *Blankenstein* hufzár Seregéből *Filipsburg* ellen, a' melly nagy sebességgel oda menvén, rész szerént el üzte, rész szerént öszve vagdalta az ostromló Francziákat, 60 embert el is fogott közzülök. — Ezen tsatában egynéhány 100 embert ejtett *Görger* Generálisunk fogására, maga pedig igen keveset vesztett. — Nagyon ditsiri az ezen történetben jelen vólt Cs. K. truppokat és tiszteket; nevezetelsen *Moor*, *Gr. Trautmansdorf*, 's *Harsányi* Majorokat; *Beck* Kapitányt, *Medray* és *Gr. Nadasdy* lovas Kapitányokat, és *Weber* hadnagyot a' *Blankenstein* Regimentjéből; *Brettschneider* Kapitányt a' 2-ik *Uhlanus* seregből; *Lenk* Kapitányt az *Erdélyi Oláh* Regimentből; *Vétesz* Kap. és *St. Quentin* fő hadnagyot a' *Vétsei* éből; *Baroni* Kap- a' *Tirolisi* vadászok közzül; *Stipsics* Kap. a' 2-ik *Uhlanus* Rgből; 's utóllýára *Vincian* Kap. a' *Gen. Quartiermeister* Stábtól. — Ezen szerentsés történet által egészlen fel szabadult a' *Filipsburgi* vár az ostrom alól.

Ezen örvendetes hadi Jelentésnek a' végém különösen magasztallya *Károly* Kir. fő herczeg, *Hohenloe* herczegnek nagy érdemeit, hadi mesterségben való jartalságát, vitézségét, és bölts rendeléseit, 's egyedül ezeknek tulajdonittya az ellenségnek nagy veszteségét, 's a' mi vitéz seregeinknek diadalmát és nyereségét. — Hasonlóképen ditsiri *Károly* *Lotharingiai* herczeg és *Görger* Generálisoknak, *Wrede* *Palatinatusi* *Oberster*nek, érdemeiket; különösen pedig Ő Cs. K. Felsége kegyelmességébe ajánlya *Rothkirch* Kapitányt a' *Generál-Quartiermeister* Stábtól, a' ki is *Károly* *Lotharingiai* herczeg tanúbizonysága szerént sok és különbkülömbféle próbáit adta ezen történetekben maga hadi talentomainak, és vitézi bátorságának.

Magyar Ország.

Pécsből November 10-ik napján. Nagy méltóságú és tiszteletű Galanthai Gróf Eszterházi Pál, Pécsi Püspök, Ő Cs. Kir. és Apostoli Felségének valóságos titkos Tanátsofja, e' folyó hólnapnak 7-ikén, esteli 10 órakor, életének 70-ik esztendejében, *Mohácson*, az arenában, az az, a' vizi holyagban lévő kövektől és fővenytől származott keserves fájdalmak miatt, meg halálozott. — Ifjusában a' Remete Sz. Pál rendjen lévő Szerzetesek közzé állott, és ezen Rendnek Generáliságára lépett, annakutánna a' Váci Kaptalannak nagy Prépostyáva, végre 1726-ik esztendőben Pécsi Püspökké tétetődött, a' melly szent hivatalyában mindenkor nagy buzgoságot és készséget is mutatott. Mindnyájan, a' kik szemeltyét, 's érdemeit közelebről esmérték, sajnallyák ezen jó hazafinak, tudos egyházi Pálztornak, egyenes szivű 's hiv barátinak, és a' szükölködő szegények, özvegyek és árvák jóltévő attyoknak halalát, 's azt kívánnyák, hogy nyugodjanak hamvai tsendelsen.

Batava Respublika.

Hágából, sőt más Hollandiai városokból is azt írják, hogy *Octobernek 20-ik napjától* fogva szüntelen abban foglalatoskodnak az Anglusok, hogy minden trupjaikat, munitióikat, 's táborig butorjaikat hajokra rakhassák, 's vissza vihessék Angliába.

Azt olvassuk egy 2-ik Novemberi *Amsterdam* tudósításból, hogy ha *Surinam* el vesztesének hirtelen egynéhány héttel előbb érkezett volna Hollandiába, bizonyosán inkább ragaszkodtak volna a' Bégak az Anglusokhoz, mellynek szomsz-

rtü következéseit hat el vezített tsatánál is jobban fogják érezni.

A' Hágai Directorium *October* 6-ik napját rendelte arra, hogy az Anglo-Russzus seregektől való meg szabadulásoknak napját meg innepelhesék, hanem kétség kívül azon hólnapnak 19-ikét fogja arra rendelni, hogy *Surinam* el vétetésének napját minden elztendőben porba ülén, és zsákokba öltöztvén, keservefsen meg sirathassák.

Elegyes Dolgok.

A' *Fougeresi* erdőségben, Kiss-Britanniában, közönséges gyűlést tartottak a' Chouánlok. — A' *Rafadtban* meg öletett Fr. követek özvegyének, árváinak, és *Jean Debrie's Rosenfiel* polgároknak, a' kik azon szomorú alkalmatossággal 166903 liver kárt vallottak, ezen summát le fizettette a' két törvényező Tanács. — A' Fr. Jacobinusok azon iparkodnak, hogy *Bonaparte* és *Moreau* Generalisokat öszve vezthessek egymással. — General *Lafayette* felesége ifjabb leányával együtt *Bonaparte* tiszteletére menvén, meg köszönte neki, hogy férjének rabságból lett ki szabadításában sokat munkalódott. — Róma városában, 16 liztel, riskasával, 's másféle eleségekkel meg rakkott magazinumokat hagytak a' Francziák hátra. — Ott is polgári katonák fognak a' város őrizetére organizáltatni. H. *Don Diego Naselli* tétetett a' Fels. Nápolyi Királytól a' Római Statusban lévő katonaságnak fő Commendansává, a' ki a' Római néphez intézett hirdetményében azt igirte, hogy ő a' democratiáak pulztító pestisétől egéztlen meg fogja a' Római Statusokat tisztítani, és minthogy majdan új urat, az az, Pápát fognak nyerni, addig is tsendessen és békével visellyék magokat. — Erlangai Medicinæ Do-

ctor és Professor *Reich* úr két új eszközt talált a' hideg lelesnek gyógyítására, ugymint, belsőt és külsőt, a' mellyek által egy két nap alatt, akár mitsoda gonosz hideglelés el haggya az embert, és már számos embereken szerentsés próbát tett. — Ezen hasznos találmánvát nagy jutalom áadás nélkül senkinek sem akarja ki nyilatkoztatni; ahöz képest *Berlinbe* hivatott, és ha az ott lévő hires Orvos Doktorok által hasznosnak fog találmányát taláztatni, maga a' Fels. Király fogja ötet meg jutalmaztatni. — A' Rénus alsó környékén fekütt Prusszus hadi seregek, a' *Monasteriumi* püspökségbe mentek téli kvártélyra. — A' Theophilantropisták fő papjának *Lareveillere-Lepaux* Ex-Directornak meg bukása után, az ő követői is el tűntek. — Déli Amerikának *Mexico* nevezett tartományában, egy *Acapulco* nevü város, kikötő helyével együtt ölzve rontatott a' földiadulás által. —

Az északi *Amerikában*, nevezetesen *Filadelfiában*, *Neuyorkban*, *Halifaxban*, 's több városokban már több izben uralkodott sárga hidegnek valóságos okául az azok mellett lévő tsatornákban meg gyüllött tsunyaság tétetődik.

D. D. S.